

Številka zadeve: Up-234/13

Datum odločbe: 27. 11. 2014

Področje: Pravica do obrambe

Izrek: Sodba Vrhovnega sodišča št. I Ips 8916/2012 z dne 22.11.2012, sodba Višjega sodišča v Kopru št. II Kp 5/2011 z dne 26.5.2011 in sodba Okrožnega sodišča v Kopru št. K 282/2008 z dne 23.9.2010 se razveljavijo in zadeva se vrne Okrožnemu sodišču v Kopru v novo odločanje.

Dodatno: /

Odločitev: SOGLASNO (6:0)

SAMO ZA: Klampfer, Deisinger, Jadek Pensa, Korpič – Horvat, Petrič in Zobec

POVZETEK ZADEVE:

Pritožnik je bil spoznan za krivega storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve in kaznivega dejanja ponarejanja poslovnih listin. Vrhovno sodišče je zahtevi pritožnikovih zagovornikov za varstvo zakonitosti zavrnilo kot neutemeljeni. Pritožnik je v ustavni pritožbi med drugim zatrjeval, da so mu bile s tem, ko je sodišče zavrnilo vpogled v strokovno mnenje strokovnjaka, ki ga je obdolženec angažiral sam nasproti sodnemu izvedencu, kršene njegova pravica do izjave in dolžnost sodišča, da se opredeli do pravno pomembnih navedb stranke, kar oboje izhaja iz 22. člena Ustave, ter pravica do izvajanja dokazov v njegovo korist iz tretje alineje 29. člena Ustave.

Te pritožnikove navedbe je US preizkusilo z vidika pravice do obrambe, ki jo zagotavlja 29. člen Ustave. Če obdolžencu v kazenskem postopku, v katerem se ugotavlja njegova odgovornost za očitano mu kaznivo dejanje, nista zagotovljeni možnost izjavljanja o celotnem procesnem gradivu in možnost primerne sodelovanja v dokaznem postopku, je nedopustno poseženo v njegovo pravico do obrambe. Izvedenstvo je bilo v obravnavanem primeru ključno dokazno sredstvo, zato US ni moglo mimo ugotovitve, da je pritožnik sodelovanje strokovnjaka na strani obrambe, ki ga je angažiral sam, na eni strani res želel zagotoviti v obliki predlogov, nanašajočih se na dokazovanje z izvedencem: pritožnik je predlagal je vpogled v strokovno mnenje, zaslišanje strokovnjaka kot priče in njegovo soočenje z izvedencem. Na drugi strani pa je postopek dokazovanja intenzivno potekal okrog zaslišanja sodnega izvedenca na več narokih.

US je ugotovilo kršitev pravice do obrambe iz 29. člena Ustave, ker s tem ko je prvostopenjsko sodišče postopkovna prizadevanja obrambe presoјalo le kot dokazne predloge in je sodelovanje strokovnjaka, ki ga je angažirala obramba, pri izvedbi dokaza z izvedencem popolnoma zavrnilo. Enaki kršitvi sta zagrešili Višje in Vrhovno sodišče s stališčem, ki obrambi ni dopustilo, da bi s pomočjo strokovnjaka vnesla dvom v dokaz z izvedenstvom med samim izvajanjem tega dokaza. US je zaradi kršitve pravice do obrambe iz 29. člena Ustave izpodbijane posamične akte razveljavilo in zadevo vrnilo prvostopenjskemu sodišču v novo odločanje.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	nerazporejeno				

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	nerazporejeno				

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
ZA	1	1			

Odločba:

V odločbi gre samo za avtoritarno dimenzijo, in sicer je US presojalo očitke pritožnika z vidika kršitve pravice do obrambe, ki izhaja iz 29. člena Ustave. V obravnavanem primeru je bila obrambi v celoti odrečena pomoč strokovnjaka pri izvedbi dokaza z izvedencem, s čimer je bila kršena pritožnikova pravica do obrambe. Sodišče bo v ponovnem sojenju moralo sodelovanje strokovnjaka na strani obrambe zagotoviti tako, da bodo izpolnjena minimalna procesna jamstva aktivne obrambe, kar po ustaljeni sodni praksi pomeni, da se mnenje strokovnjaka (vsebinsko) upošteva kot del strankinih navedb. Če so te navedbe upoštevane, jih mora sodišče vzeti na znanje in se do njih opredeliti. Opredeliti se mora tudi do tega, ali vnašajo dvom o že izdelanem mnenju sodnega izvedenca. Intenzivnejša pomoč strokovnjaka je zagotovljena, ko se ta sprejme kot strokovni pomočnik obrambe in lahko »kot usta obrambe« sodeluje v določenih fazah postopka (npr. zaslišuje izvedenca ali ob njegovem zaslišanju obrambi nudi neposredno pomoč v tej smeri).

S tako odločitvijo je US zavarovalo pravico posameznika do aktivne obrambe v postopku pred sodiščem in tako odločilo v prid posamezniku v razmerju do države, kar v konkretnem primeru predstavljajo sodišča. **Pozicija sodbe je torej 1**, ker US razveljavi izpodbijane posamične akte ter vrne zadevo na prvo stopnjo v novo odločanje z navodilom, kaj se pričakuje od prvostopenjskega sodišča.

Nasprotne odločba:

Bi pomenila, da US ne bi ugotovilo kršitve 29. člena Ustave in pravica do aktivne obrambe ne bi bila kršena. Šlo bi za popolno zaščito države oziroma sodišč ter obstoječega družbenega reda, pred pravico posameznika do minimalnih procesnih jamstev na strani njegove obrambe v postopku pred sodiščem.

Pozicija 5.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	4	Odločba se sklicuje na prakso ESČP in to uporabi kot enega odločilnih argumentov.

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	NC	